

DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE KIZ ÇOCUKLARININ DOĞUM ORANLARINA İLİŞKİN VERİ ÇALIŞMASI

AMAÇ VE YÖNTEM

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi olarak Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinin 20 ilinde kız çocukları ve kadınların doğum oranları ve yaşları incelenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) **2015-2018** yıllarına ait verilerini inceleyen çalışmamızla; Bölge kentlerindeki önemli sorunlardan biri olan çocuk ve erken yaşta doğum oranları ve yoğunlukları görünür kılmak istenmiştir. Ayrıca bu doğum sayıları ve yaş ilişkilerine dikkat çekilerek kayıt dışı kalan çocuk yaşta evlendirme ve istismara ilişkin kısmi verilere de erişilmek istenmiştir.

TÜİK verilerine göre; Bölgenin 20 ilinde **15 yaş altı 349 çocuk doğum** yapmıştır. Aynı illerde doğum yapan kadınların yaş grupları incelendiğinde ise **15 yaş ile 19 yaş arasında** olanların toplam sayısının **86.417** olduğu görülmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2015-2018 verilerine dayanılarak yapılan incelemeye göre; 15 yaş altındaki grubun doğum oranlarının en yüksek olduğu üç (3) il sırasıyla **%0,08 (19 doğum) oranla Hakkari, %0,07 (15 doğum) oranla Kars ve %0,05 (8 doğum) oranla Iğdır'dır.**

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranlarının en yüksek olduğu üç (3) il ise sırasıyla **%12,82 (7721 doğum) oranla Ağrı, %12,28 (5359 doğum) oranla Muş ve %11,71 (2673 doğum) oranla Kars'tır.**

2015-2018 yılları arasında 16-19 yaş grubunda ilk defa evlenen kadınların toplam evlilik içerisindeki payının en yüksek olduğu ilk 3 ilin de aynı iller olduğu görülmüştür; **Ağrı'da** toplam evliliklerin **%44,95'i (8029 kadın), Kars'ta** toplam evliliklerin **%38,75'i (2828 kadın), Muş'ta** toplam evliliklerin **%40,73'ü (5302 kadın) 16-19 yaş grubu** tarafından gerçekleştirilmiştir

Öte yandan resmi kayıtlara göre evli sayılan 16-17 yaş grubundaki kız çocuklarının toplam evlilik içerisindeki oranlarının en yüksek olduğu ilk 3 il de aynı illerdir: (**Ağrı %15,96 (2851 kız çocuğu), Muş %15,23 (1983 kız çocuğu) ve Kars %13,72 (1001 kız çocuğu).** Aynı zamanda 16-17 yaş grubundaki kız çocuklarının 16-19 yaş grubundaki evlilik oranlarının en yüksek olduğu üç il **%37,4 oranla Muş, %35,71 oranla Gaziantep, %35,51 oranla Ağrı** illeridir.*

[\(https://sahamerkezi.org/dogu-ve-guneydogu-anadolu-bolgesinde-yas-ve-evlilik-verileri-ile-erken-ve-cocuk-yasta-evlendirmelere-dair-calisma-2/\)](https://sahamerkezi.org/dogu-ve-guneydogu-anadolu-bolgesinde-yas-ve-evlilik-verileri-ile-erken-ve-cocuk-yasta-evlendirmelere-dair-calisma-2/)

Ayrıca **yaş grubu bilinmeyenlerin** doğum oranlarının en yüksek olduğu üç (3) il sırasıyla **%1,17 (973 doğum) oranla Mardin (973 doğum), %0,69 (1283 doğum) oranla Gaziantep ve %0,58 (318 doğum) oranla Şırnak'tır.**

Sadece, doğum yapan ve kayda geçen 15 yaş altı toplam **349 çocuk** ile resmi olarak 16-17 yaşında evlendirilen toplam **35.258 çocuğu** birlikte düşündüğümüzde çocuğun istismarı olarak da görülebilecek çocuk yaşta evlendirmelere karşı etkili tedbirlerin düşünülmesi, geliştirilmesi elzem görünmektedir.

NOT:

*Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezinin; “Doğu ve GÜneydoğu Anadolu Bölgesinde Yaş ve Evlilik Verileri ile Erken Yaşta Evlendirmelere Dair Çalışma”

<https://sahamerkezi.org/dogu-ve-guneydogu-anadolu-bolgesinde-yas-ve-evlilik-verileri-ile-erken-ve-cocuk-yasta-evlendirmelere-dair-calisma-2/>)

2015-2018 Tarihleri Arasında Yaş Gruplarına Göre Doğum Sayı ve Oranları

Yaş grubu	Yıl	ADİYAMAN	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	ARDAHAN	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	AĞRI	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	BATMAN	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%
15 yaş altı	2015	5	51873	8	0,02		5672	0	0,00	8	60235	22	0,04	9	57132	23	0,04
	2016	1								6				4			
	2017	1								4				4			
	2018	1								4				6			
15-19 yaş grubu	2015	665	51873	2343	4,52	151	5672	561	9,89	2037	60235	7721	12,82	926	57132	3399	5,95
	2016	649								145				879			
	2017	563								139				805			
	2018	466								126				789			
Yaş grubu bilinmeyen	2015	34	51873	160	0,31	8	5672	23	0,41	43	60235	110	0,18	165	57132	313	0,55
	2016	37								7				93			
	2017	39								2				29			
	2018	50								6				26			

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) 2015-2018 tarihli verilerine göre toplam doğum sayıları, **15 yaş altı**, **15-19 yaş** ve **yaş grubu bilinmeyen** yaş gruplarının doğum sayıları ile oranları tablodaki gibidir. Oranlar TÜİK verilerine göre hesaplanmıştır. Buna göre Adıyaman, Ardahan, Ağrı ve Batman illerinde, söz konusu yaş gruplarının toplam doğum içindeki oranları şöyledir:

Adıyaman'da;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,02 (8 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %4,52 (2343 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı ise %0,31'dir (160 doğum).

Ardahan'da;

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %9,89 (561 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,41'dir (23 doğum).

Ağrı'da;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,04 (22 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %12,82 (7721 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,18'dir (110 doğum).

Batman'da;

15 yaş altındaki doğum oranı %0,04 (23 doğum);

15-19 yaş grubundaki doğum oranı %5,95 (3399 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,55'dir (313 doğum).

Yaş grubu	Yıl	GAZİANTEP				HAKKARI				İĞDIR				KARS			
		2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%		2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%		2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%		2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	
15 yaş altı	2015	14	187171	45	0,02	10	22426	19	0,08	2	17182	8	0,05	2	22825	15	0,07
	2016	8				3				2				1			
	2017	17				3				4				10			
	2018	6				3								2			
15-19 yaş grubu	2015	4368	187171	15979	8,54	408	22426	1242	5,54	524	17182	1828	10,64	775	22825	2673	11,71
	2016	4219				320				489				724			
	2017	3937				288				431				648			
	2018	3455				226				384				526			
Yaş grubu bilinmeyen	2015	571	187171	1283	0,69	28	22426	81	0,36	28	17182	98	0,57	15	22825	49	0,21
	2016	303				35				26				11			
	2017	171				11				21				12			
	2018	238				7				23				11			

Gaziantep, Hakkari, Iğdır, Kars illerinde ilgili yaş gruplarının toplam doğum içindeki oranları şöyledir:

Gaziantep'te

15 yaş altındaki doğum oranı %0,02 (45 doğum);

15-19 yaş grubundaki doğum oranı %8,54 (15797 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,69'dur (1283 doğum).

Hakkari'de;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,08 (19 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %5,54 (1242 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,36'dır (81 doğum).

Iğdır'da;

15 yaş altındakilerin doğum oranları %0,05 (8 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranları %10,64 (1828 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranları %0,57'dir (98 doğum).

Kars'ta;

15 yaş altındaki grubundakilerin doğum oranı %0,07 (15 doğum);

15-19 yaş grubundaki doğum oranı %11,71 (2673 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı ise %0,21'dir (49 doğum).

Yaş grubu	Yıl	MALATYA	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	MARDİN	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	MUŞ	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	SIIRT	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%
15 yaş altı	2015	1	46670	2	0,00	11	83415	26	0,03	7	43647	23	0,05	5	33318	14	0,04
	2016					12				11				3			
	2017	1				3				3				3			
	2018									2				3			
15-19 yaş grubu	2015	475	46670	1551	3,32	1627	83415	6221	7,46	1355	43647	5359	12,28	840	33318	2851	8,56
	2016	389				1685				1401				746			
	2017	395				1539				1379				694			
	2018	292				1370				1224				571			
Yaş grubu bilinmeyen	2015	51	46670	206	0,44	386	83415	973	1,17	29	43647	54	0,12	22	33318	61	0,18
	2016	45				292				14				19			
	2017	51				159				5				13			
	2018	59				136				6				7			

Malatya, Mardin, Muş ve Siirt illerinde ilgili yaş gruplarının toplam doğum içindeki oranları şöyledir:

Malatya'da;

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %3,32 (1551 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,44'tür (206 doğum).

Mardin'de

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,03 (26 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %7,46 (6221 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %1,17'dir (973 doğum).

Muş'ta;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,05 (23 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %12,28 (5359 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,12'dir (54 doğum).

Siirt'te;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,04 (14 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %8,56 (2851 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,18'dir (61 doğum).

Yaş grubu	Yıl	DERSİM	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	VAN	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	ŞANLIURFA	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%	ŞIRNAK	2015-2018 yılları toplam doğum sayısı	Yaş grubuna göre doğum sayısı	%
15 yaş altı	2015	0	3975	0	0,00	22	114413	60	0,05	21	253647	72	0,03	1	55267	12	0,02
	2016					20				18				3			
	2017					12				18				5			
	2018					6				15				3			
15-19 yaş grubu	2015	24	3975	89	2,24	3177	114413	11207	9,80	4873	253647	19868	7,83	974	55267	3525	6,38
	2016	21				2901				5132				902			
	2017	28				2738				5182				865			
	2018	16				2391				4681				784			
Yaş grubu bilinmeyen	2015	4	3975	10	0,25	60	114413	206	0,18	677	253647	1585	0,62	152	55267	318	0,58
	2016	1				45				468				106			
	2017	3				51				237				42			
	2018	2				50				203				18			

Dersim, Van, Şanlıurfa, Şırnak illerinde ilgili yaş gruplarının toplam doğum içindeki oranları şöyledir:

Dersim’de;

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %2,24 (89 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,25’dir (10 doğum).

Van’da;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,05 (60 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %9,8 (11207 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,18’dir (206 doğum);

Şanlıurfa'da;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,03 (72 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %7,83 (19868 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,62'dir (1585 doğum).

Şırnak'ta;

15 yaş altındaki grubun doğum oranı %0,02 (12 doğum);

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranı %6,38 (3525 doğum);

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranı %0,58'dir (318 doğum).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2015-2018 yılları arasında;

15 yaş altındaki grubun doğum oranlarının en yüksek olduğu üç (3) il sırasıyla %0,08 (19 doğum) oranla Hakkari, %0,07 (15 doğum) oranla Kars ve %0,05 (8 doğum) oranla Iğdır'dır.

15-19 yaş grubundakilerin doğum oranların en yüksek olduğu üç (3) il sırasıyla %12,82 (7721 doğum) oranla Ağrı, %12,28 (5359 doğum) oranla Muş ve %11,71 (2673 doğum) oranla Kars'tır.

Yaş grubu bilinmeyenlerin doğum oranlarının en yüksek olduğu üç (3) il sırasıyla %1,17 (973 doğum) oranla Mardin (973 doğum), %0,69 (1283 doğum) oranla Gaziantep ve %0,58 (318 doğum) oranıyla Şırnak'tır.